

Nr 116.

Ankom till riksdagens kansli den 16 maj 1941 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om anslag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor.

(4:e avd.)

I propositionen nr 212 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 18 april 1941, framlagt vissa förslag angående reglering av sockernäringsen i riket. I de delar, propositionen hänvisats till statsutskottet, har därvid hemställts, att riksdagen må *dels* till Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 185,000 kronor; *dels ock* till Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar för budgetåret 1941/42 å kapitalbudgeten, under rubrik statens järnvägar, anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Av 1940 års lagtima riksdag har i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (prop. nr 287; r. skr. nr 430) för innevarande budgetår anvisats *dels* till Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor under elfte huvudtiteln ett reservationsanslag av 750,000 kronor, *dels* till Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar såsom kapitalinvestering i statens affärsverksfonder, statens järnvägar, ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor, *dels ock* till Lån till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor såsom kapitalinvestering i fonden för låneunderstöd ett reservationsanslag av 400,000 kronor. Genom beslut av 1940 års urtima riksdag (prop. nr 81, r. skr. nr 100) har å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1940/41 till Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar anvisats ett reservationsanslag av ytterligare 300,000 kronor. Enligt kungörelse 1940 nr 547 skall ansökan från ägare av enskild järnväg om bidrag och lån för anordning av hithörande slag prövas av sockernämnden, på vilken det ankommer att fastställa villkoren härför.

Med anmälan av skrivelser i ämnet från *sockernämnden* och *järnvägsstyrelsen* har *departementschefen* anfört bland annat följande:

Den under föregående år påbörjade verksamheten, avseende byggande vid järnvägsstationer inom betdistrikten av arbetsbesparande anordningar för lastning och lossning av betor, torde böra fortsättas. Utöver disponibla belopp å redan anvisade anslag torde för ändamålet i anslutning till vad sockernämndens ordförande anfört i sin skrivelse den 17 april 1941 för dylika anordningar vid enskilda järnvägar under nionde huvudtiteln böra anvisas ett reservationsanslag av 185,000 kronor. Utgående reservationer på de äldre anslagen torde böra tillföras det nu under annan huvudtitel äskade. Såsom framgår av vad järnvägsstyrelsen i sin förenämnda skrivelse den 5 april 1940 yttrat äro de medel som för budgetåret 1940/41 anvisades till Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar förbrukade. För detta ändamål torde i anslutning till styrelsens utredning böra för budgetåret 1941/42 anvisas ett belopp av 500,000 kronor.

För de under år 1940 utförda särskilda anordningarna till underlättande av betlastningen (bryggor, elevatorer och kranar) gällde i fråga om såväl statens som enskilda järnvägar följande villkor:

1. Totala betmängden vid de olika stationerna skulle icke understiga 2,000 ton under betkampanjen.
2. Betodlarna skulle avlämna förbindelse att under 5 år erlægga så kallad kajavgift med 2 öre per deciton avsända betor, dock endast till ett belopp, som utgjorde 25 procent av anläggningskostnaden.
3. Den för varje station tecknade betmängden för beräkning av kajavgiften skulle uppgå till minst 75 procent av den under år 1939 utlastade mängden.

Samma villkor anses, enligt vad från järnvägsstyrelsen upplysts, böra gälla även för de i år ifrågasatta anordningarna, varvid dock teckningsprocenten för kajavgiften torde böra beräknas på 1940 års betmängd.

Utskottet.

Förevarande förslag innebär ett fullföljande av en av 1940 års lagtima riksdag i princip godkänd plan, avseende att med statligt stöd åstadkomma anordningar för att underlätta lastning och lossning av sockerbetor å vissa järnvägsstationer. Härmed avses främst anläggande av kranar och elevatorer men också vissa mindre omläggningar av spårssystem och lastningsbryggor m. m.

Under erinran att anslaget å 185,000 kronor är avsett för hithörande anordningar vid vissa enskilda järnvägar, medan anslaget å 500,000 kronor avser statsbanorna, får utskottet tillstyrka propositionen i förevarande del. Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor* för budgetåret 1941/42 under nionde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 185,000 kronor;

b) till *Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar* för budgetåret 1941/42 såsom ka-

pitalinvestering i statens affärsverksfonder under rubrik statens järnvägar anvisa ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Stockholm den 16 maj 1941.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson*, *Joh. Nilsson* i Malmö, *Per Gustafsson*, *Bernhard Nilsson*, *Bergman*, *Torsten Ström*, *Heiding*, *Andrén*, *Sven Larsson*, *Karl Magnusson*, *Bäcklund* och *Berntson*; samt

från andra kammaren: herrar *Jonsson* i Eskilstuna, *Törnkvist*, *Skoglund* i Dovers-
torp, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Prästbol, *Danielsson*, *Ward*, *Persson* i Falla,
Andersson i Södergård, fru *Alvén*, herrar *Hansson* i Rubbestad och *Åkerström*.
